

SEAŞ ANAOKULU REHBERLİK SERVİSİ VELİ BÜLTENİ

Çocuğunuzun Öğrenme Stili

Doğuştan gelen ve bir çocuğu diğer çocuklardan farklı kılan pek çok özellik sayılabilir. Bazı çocuklar bebekliklerinden itibaren devamlı hareket etme gereksinimindeyken, bazıları da hareketsizlikten huzur bulur. Bazı çocuklar daha çok erken yaşlarda oyuncaklarını toplama ihtiyacı duyarken, diğerleri her şeyin darmadağınık olduğu bir odada yaşamaktan memnundur. Sadece aile içinde öğrenme ile açıklanamayacak pek çok özellik söz konusudur.

Çocukluğumuzdan itibaren, hepimiz yaşananlara farklı bir gözle bakar, günlük hayatı bambaşka açılardan yorumlar ve birbirimizden farklı davranırız. Algılama, yorumlama ve öğrenme eğilimlerimiz ve kişiden kişiye değişen özelliklerimiz, üç ana başlıkta toplanır. Öğrenme stilleri, “görsel,” “işitsel,” ve “dokunsal” olarak üçe ayrılıyor.

---

*“Geleceğin cahili,
okuyamayan kişi
olmayacaktır. Nasıl
öğreneceğini bilmeyen kişi
olacaktır.”*
Alvin Toffler

NLP programlarında devamlı olarak anlatılan ve önemi şimdilerde ülkemizde daha da iyi anlaşılın öğrenme stilleri konusu, kişisel gelişim programlarında sıklıkla başvurulan ve bireysel koşulların da devamlı olarak vurguladıkları bir konu. Gerek spor, gerek iş, gerekse okul, hatta sanat performansını geliştirebilmek için, öncelikle kişisel özelliklerin ayrıntıyla incelenmesi ve öğrenme stillerinin belirlenmesi gerekliliği su götürmez bir gerçektir. Örneğin; görseller için, kendisini geliştirmek istediği konuda aldığı eğitimler ve yaptığı egzersizler, düz bir anlatımdan ibaret olduğu sürece, öğrenmenin gerçekleşemediği, verimin yüzde yetmiş oranında düştüğü görülmektedir. Aynı şekilde tamamen işitsel öğrenme tarzına sahip olan bir çocuk, sessiz bir şekilde okuduğu kitaptan son derece az şey öğrenebilir. Özellikle bizim okul sistemimizde en çok zorlanan grup, sürekli olarak hareket etme ve öğrenirken de, yaşayarak dokunarak öğrenme gereksiniminde olan dokunsal çocuklardır.

Öğrenme stilleri, yaşamın her alanında etkili olan ve kişinin etkinliğini belirleyen, doğuştan getirilen bir özelliktir. Bu özellikler, her çocuğun yeni ve zor bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken, farklı ve kendine özgü yollar kullanmasıdır. Şimdi birlikte, bu öğrenme stillerinin ayrıntılarını inceleyelim:

Çocuğunuzun öğrenme stilini ayırt ettikten sonra da, özellikle okulda daha başarılı olmasını sağlama konusunda neler yapabileceğinizi görelim.

Her çocuk üç ana öğrenme stilinden birine baskın olarak sahiptir.

Öğrenme stilleri yaşam boyu değişmez bir özellik taşır ve her boyutta davranışlarımızı etkiler.

GÖRSELLER

Görsel çocuklar, resimli kitapları ve resim yapmayı çok severler. Son derece düzenli çocuklardır. Daha çok küçük yaşlarda, kimse onlara öğretmemesine rağmen kendi eşyalarına yer belirler ve eşyalarını oraya koyarlar. En heyecanlı doğum günü partilerinde bile, renkli hediye paketlerini itinayla açarlar. Yaramaz görünen ve aslında dokunsal olan kardeş ve arkadaşlarına oyuncaklarını vermek istemezler. Genellikle sessiz çocuklardır. Gürültüden rahatsız olmazlar ama sessizliği tercih ederler. Olaylar akıllarında görüntüleri ile kalır. Şaşırtıcı bir şekilde, daha önce belli bir zamanda giydiğiniz kıyafetleri, ya da gittikleri yerleri hatırlayabilirler. Kitaplarının kenarlarının kırışmasından hoşlanmaz, kitapları daha çok küçük yaşlardan resimleri ile hatırlarlar. Anlatılan masalları, görüntüleriyle zihinlerinde canlandırır ve size bir şey anlatırken bile, sanki bir yandan da anlattıkları sahneyi o anda görüyormuş gibi davranırlar. Renkleri çok küçük yaşlarda ayırt edebildiklerinden özellikle giyimleri konusunda son derece özenli davranırlar.

Okul hayatında da, düzenli olma alışkanlıkları devam eder. Çok hareketli çocuklar olmadıklarından sınıfta sorun çıkarmazlar. Duyarak değil, görerek takip ettiklerinden, öğretmenleri tarafından genellikle “dersi çok iyi dinliyor” diye tarif edilirler. Sınıfta yer alan özellikle görsel açıdan ufak tefek kusurlar onların dersi dinlemesini önleyebilir ve bu kusuru gidermeden konsantre olabilmekte zorlanabilirler. Çocuğunuzun görsel özellikleri ağır basıyorsa, sıklıkla öğretmenin giydiği kıyafetten, gün içinde gördüğü olaylardan bahsedecek ve cümlelerine genellikle “Bir baktım...” “Bugün ne gördüm biliyor musun? ...” şeklinde başlayacaktır.

Görsel çocuklar ödevlerini itinayla yaptıklarından, ders çalışma konusunda zorluk çıkarmayan çocuklardır. Defterlerini temiz kullanmaya gayret ederler. Farklı renklerde kalemleri kullanmaları, başlıkları farklı renklerle, maddeleri farklı renklerle yapmaları, görsel hafızalarında daha iyi yer edeceğinden öğrenmelerini de kolaylaştırmalarını sağlar. Görsel çocuklar sözlü talimatları yerine getirmekte zorlanırlar. Talimatlar ne kadar uzun olursa, anlamakta o kadar güçlük çekerler. Maddeler şeklinde tahtaya yazılan konular, en iyi hatırladıkları ve öğrendikleri konulardır.

İŞİTSELLER

İşitsel çocuklar diğer iki gruba göre en konuşkan olanlarıdır. Çocuğunuz ağırlıklı olarak işitsel özellikleri gösteriyorsa, emin olun, kendi başına oyun oynarken bile, yanında biri varmış gibi konuşuyordur. İşitsel çocukların en önemli özelliği erken yaşlarda dil öğrenebilmeleri ve kelime dağarcıklarının geniş olmasıdır. Yaşlarına göre kapsamlı cümleler kurarak sizi şaşırtabilirler. Daha okul öncesinde bile, kendilerine söylenen cümleyi aynen tekrar edebilirler. Şarkıları en hızlı ve kolay ezberleyen çocuklar, işitsel çocuklardır.

Okul çağına geldiklerinde, kendi kendilerine konuşma özellikleri de devam ettiğinden, gerek görsel arkadaşları gerekse öğretmenleri tarafından uyarı alırlar. İlk okumayı ve yazmayı öğrenmeye başladıkları zamanlarda, sessiz kalmakta güçlük çekerler, çünkü özellikle yeni bilgiler edinirken, duymadıklarını öğrenmede güçlük çekerler.

Gerek okulda gerekse evde, özellikle okumayı ilk öğrendikleri dönemde, sessiz okumaya zorlanmamalı ve sesli bir şekilde okumalarına olanak sağlanmalıdır.

Öğrenmeleri için, öğrendiklerini işitmeleri şarttır. İşitsel çocuklar aynı zamanda sesten çok rahatsız olurlar. Belirli bir konuya konsantre olmaları gerektiğinde, kati sessizlik isterler. Devamlı konuşup duran bir çocuk bir anda sessizlik istediğinde (ki karşınızda şarkı söylerken bile, sizin son derece sessiz olmanız gerekebilir) şımarıklık yapıyor diye düşünülebilir. Ancak durum hiç de öyle değildir. İşitsel çocuğunuzun konsantre olabilmesi ve öğrenebilmesi için, diğerlerinin sessiz kalması ve kendisinin de istediği zamanlarda sesli bir şekilde çalışması son derece gereklidir. İşitsellerin belki de en iyi özellikleri, konuşmaya ve dinlemeye yatkın olduklarından yabancı diller öğrenmeye son derece yatkın olmalarıdır. Katı işitsel bir çocuk, görsellik yanı güçlü olmadığından yazma konusunda güçlük yaşayabilir. Çoğu durumda, anne-babalar ve öğretmenler son derece iyi konuşabilen, anlatılanları bu kadar hızlı öğrenen bir çocuğun, yazma konusunda başarılı olamamasına şaşırırlar. Ancak çocuğunuz hem dokunsal, hem de işitselse, yazma konusunda gerekenin ötesinde bir başarı beklememenizde yarar var.

Çocuğunuzun öğrenmesini kolaylaştırmak için, sesli okuyarak, sözel dili kullanarak çalışmasına teşvik edebilir, özellikle problem çözerken sesli düşünmesini sağlayabilirsiniz. Çocuğunuz müziğe karşı son derece duyarlı ve yetenekli olduğundan, onu sanat ve müzik alanlarına yönlendirebilir, özellikle dil becerilerini geliştirmesi konusunda erken harekete geçebilirsiniz.

DOKUNSALLAR

En erken yaşlardan, bebeklikten itibaren davranışlarından anlayabileceğiniz öğrenme stili dokunsallıktır. Dokunsal bebekler sürekli hareket etmek ister, bunu yapmadıklarından da sürekli ağlar ve huzursuz olurlar. Ağladıklarında da kucağa alınmak onlar için yeterli olmaz, kucakta iken de hareket ettirilmeleri, sallanmaları gerekir. Dokunsal çocuklar, etraflarındaki herkese ve her şeye dokunmayı ve kendilerine dokunulmasını severler. Koşmayı severler, koşarken çarpışma, arkadaşlarını itme, çekme haşin oyunlar tam onlara göredir.

Çok hareketli olan bu çocuklar koltuk, divan, sehpa, masa ve hatta televizyon üzerinde gezer ve asla “dur, yapma” uyarına kulak vermezler. Erken yaşlardan itibaren gözlemleyebileceğiniz bu özellikler, dokunsal çocukların diğerlerini ve dünyayı anlama ve sevme yollarıdır. Özellikle görsel anneler için katlanılmaz olan bu yöntemler, dokunsal çocuğun her eve geldiğin toz toprak, ter içinde, üstü başı yırtık bir şekilde eve gelmesiyle tahammül edilemez bir duruma dönüşebilir.

Anlatımda hiperaktif çocukları da andıran dokunsal çocukların tamamı, uç noktalarda bu özellikleri göstermezler. Yaşamlarının ilk yıllarında çok baskın olan bu özellikler, sonraki yıllarda, çevrenin dayatmaları ile biraz daha törpülenir ve bir miktar değişim gösterirler.

Dokunsal çocukların davranışları genellikle toplum tarafından hoş karşılanmaz ve yakın çevresi tarafından gerekli törpülenmenin sağlanamadığı koşullarda dışlanmalarına, yalnız kalmalarına neden olabilir. Bu noktada bu çocukların dünyayı adeta bedenleriyle ve dokunarak anlayabildiklerini unutmamak gerekir. Örneğin düzen onlar için önemsiz bir ayrıntıdır ve son derece dağınıktırlar. Dokunsal bir çocuğun ebeveyni olarak yapmanız gereken şey, aşırı uçlardaki her konuda, onu tersine özendirmeye çalışmaktır. Kesinlikle farklı davranışları konusunda baskı yapılmamalıdır.

Dokunsal çocuklar okulda sıklıkla, yaramaz ders dinlemez çocuklar olarak tanımlanırlar. Ancak onların yaramaz görüldükleri nokta, özellikle bizim sistemimizde hâkim olan yüzeysel anlatımdan kaynaklanmaktadır. Laboratuvar ortamlarında, açık alanlarda, yoğun dokunsal ve görsel araçların bulunduğu öğrenme ortamlarında bu çocuklar yaramaz etiketlerinden tamamen sıyrılarak, kolaylıkla ilgili ve kolay öğrenen öğrenciler olabilirler. Dokunsal çocuğunuzla ilgili, karşılaştığınız olumsuz etiketleri bir kenara bırakıp en azından ev ortamında öğrendiği konuları deneyerek yapmasını sağlayabilirsiniz, son derece önemli ilerlemeler kaydedebilirsiniz.

Görsel Öğrenenler:

Özellikleri:	Öğrenme Taktikleri:
<ul style="list-style-type: none"> -Bilmek için, görmeye ihtiyacı vardır. -Renklere karşı hassastır. -Sanatsal beceriye sahip olabilir. -Sözel yönergeleri takip etmekte zorlanabilir. -Seslere fazla tepki verebilir. -Konferansları takip etmekte güçlük yaşayabilir. -Kelimeleri yanlış yorumlayabilir.	<ul style="list-style-type: none"> -Grafik, film, sunum, çizelge, şema, çizim gibi araçlar, öğrenmeyi güdülemek için işe yarayabilir. -Notlar ve eşyaların düzenlenmesi için renkler bir kodlama aracı olarak kullanılabilir. -Yönergelerin yazılması önemlidir. -Ders sırasında not almak için akış şemaları kullanılabilir. -Ezberlenecek bilgileri görselleştirmek gereklidir.

İşitsel Öğrenenler:

Özellikleri:	Öğrenme Taktikleri:
<ul style="list-style-type: none"> -Bilmek için, duymaya ihtiyacı vardır. -Yazılı yönergeleri takip etmekte zorlanabilir. -Okumada zorlanabilir. -Yazmada sorun yaşayabilir. -Beden dili ve yüz ifadelerini yorumlamakta sıkıntı güçlük çekebilir.	<ul style="list-style-type: none"> -Ders notlarını kaydedip dinleyebilir. -Söyleşi yapma ya da sınıf içi tartışmalara katılarak daha kolay öğrenebilir. -Yönergelerin okunması ya da çocuğun dinleyebileceği şekilde kaydedilmesi önemlidir.

Dokunsal (Kinestetik) Öğrenenler:

Özellikleri:	Öğrenme Taktikleri:
<ul style="list-style-type: none"> -Öğrenmek için aktif olarak katılmaya ihtiyacı vardır. -Yönergeleri takip etmeden de parçaları birleştirebilir. -Sınıfta hareketsiz oturmakta zorlanabilir. -Fiziksel bir eylem eşliğinde daha kolay öğrenebilir. -Beden koordinasyonu iyidir.	<ul style="list-style-type: none"> -Model yapma, laboratuvar çalışmaları ve rol yapma gibi deneye dayalı öğrenme yollarını kullanarak öğrenmeye güdülenebilir. -Çalışma periotları arasında sık sık ara verilmesi yararlı olabilir. -Dokunma duyusunun kullanılması için bilgisayar kullanımı gerekli olabilir. -Yürüyüş ya da egzersiz sırasında ezber yapması işlevsel olabilir. -Dans, tiyatro ya da spor üzerinden becerilerini sergilemesi beklenebilir.

Evde Öğrenmeyi Kolaylaştırmak İçin;

GÖRSEL	İŞİTSEL	DOKUNSAMAL
<p><u>Renkleri Kullanın</u> Gerek kalemlerde, gerek kâğıtlarda, gerekse kitaplarda.</p>	<p><u>Çalışma Grupları Oluşturun</u> Arkadaşları ile birlikte konuşarak ve tartışarak çalışabileceği ortamlar oluşturun.</p>	<p><u>Ön Sıralarda Otursun</u> Öğretmeni ile görüşün ve ön sıralarda oturması talebinizi gerekçeleri ile anlatın.</p>
<p><u>Kartlar Hazırlayın</u> Belirli konularla ilgili renkli kalemlerle ve resimlerin bulunduğu kartlar hazırlayın.</p>	<p><u>Kasetler Kullanın</u> Derslerle ilgili konuların, kitapların seslendirilmiş kasetlerini kullanın.</p>	<p><u>Hareketli Çalışma</u> Çalışırken elinde kitap ya da kartlarla ileri geri yürüyerek, sağa sola sallanarak çalışmasını sağlayın.</p>
<p><u>Sembolleri Kullanın</u> Kitapların kenarlarına, defterlere, konuyu bir bakışta ona hatırlatabilecek semboller koyun.</p>	<p><u>Kendi Sesini Kullanın</u> Okuduklarını kasetlere kaydederek sınavlara hazırlanmasını sağlayın.</p>	<p><u>İstediği Gibi Çalışın</u> Çalışırken kendi istediği yerde (koltukta, yerde uzanarak oturarak vb.) çalışmasına izin verin.</p>
<p><u>Haritalar, Şemalar</u> Kullanmasını sağlayın. Üzerlerine kısa notlar alarak şemalar çizerek çalışması öğrenmesini kolaylaştıracaktır.</p>	<p><u>Melodiyle Ezberletin</u> Ezberlemesi, akılda tutması gereken bilgilere çeşitli melodiler uydurmaya teşvik edin.</p>	<p><u>Hareket, Hareket</u> Bir şeyler anlatacağı zaman, ayağa kalkarak, hareket halinde anlatmasına izin verin.</p>
<p><u>Planlamayı O Yapsın</u> Öğreneceği konularla ilgili araç ve gereçleri zaman, sıralama vb. planlamaları kendisinin yapmasına izin verin.</p>	<p><u>Yüksek Sesle Okusunlar</u> İşitselleren iyi kendi seslerinden öğrenirler, çalışmalarını yüksek sesle yapmalarına izin verin.</p>	<p><u>Ders Dinlerken Hareket</u> Diğerlerinin dikkatini dağıtmayacak bir şekilde, kalemle ya da defterle oynayarak ders dinlemeleri sağlanabilir.</p>
<p><u>Bilgisayar</u> Görseller için bilgisayar kullanımı öğrenmesi kolay ve keyiflidir. Derslerini, ödevlerini bilgisayarda yapmaları, öğrenme performanslarını artıracaktır.</p>	<p><u>Matematik</u> Yüksek sesle yazarak ve basamaklandırarak, bir yandan da kendi işlerinde muhakeme yaparak öğrenmeleri gerekir.</p>	<p><u>Dersi Anlatan Kişi</u> Ne kadar hareketli olursa o kadar iyidir. Karşılarındaki kişinin hareket halinde olması, mimik yapması öğrenmelerini kolaylaştıracaktır.</p>

“Çocuklara ne düşüncecekleri değil, nasıl düşüncecekleri öğretilmelidir.”

Margaret Mead